

**Ústav jižní a centrální Asie FF UK v Praze
Oponentský posudek bakalářské práce**

**Katarína Džunková
Obraz Indie v staršej slovenskej literatúre
Image of India in old Slovak Literature**

Katarína Džunková v předkládané bakalářské práci na téma „Obraz Indie v staršej slovenskej literatúre“ zřejmě spojuje své zájmy literární – sama je oceňovanou autorkou mladé generace – se zájmem o vývoj slovenské společnosti, zejména s ohledem na duchovní rozměr zdrojů inspirace tohoto vývoje, jak lze soudit z témat jejich dalších textů.

Tato práce se zaměřuje zejména na obraz Indie u čtyř významných slovenských autorů 19. století, Jána Hollého, Pavla Josefa Šafárika, Jána Kollára a Ľudovíta Štúra, kterým je věnován největší prostor. Ostatní autoři jsou zmíněni spíše encyklopedicky a indické obrazy v jejich díle autorka dokládá jednotlivými, pro účely této práce snad až zbytečně dlouhými citacemi. Největší přínos autorky vidím v pečlivé práci se značným rozsahem pramenů, práci, kterou jí jen zčásti usnadnila dostupnost elektronických zdrojů. Díky tomuto úsilí se nám tak dostává do ruky ucelený a komentovaný soubor odkazů a motivů vztahujících se k Indii, což je v rámci slovenské literatury zcela nezpracované téma. Katarína Džunková v Závěru správně říká, že by si toto téma, v němž je její práce svým způsobem průkopnická, zasloužilo rozsáhlejší bádání. V tom lze autorku, má-li se v úmyslu tohoto úkolu zhostit, jen podpořit.

Nemělo by však jít jen o rozšíření pramenné základny, jak naznačuje. Předložené práci chybí především kritické zamyšlení nad prameny a kontextem jejich vzniku, jakož i teoretické zarámování či perspektiva uchopení tématu. Saidův Orientalismus je zmíněn na počátku první kapitoly (s. 7), ale dál s tímto konceptem, ani s žádným dalším, autorka nepracuje. Na bakalářské úrovni je shrnutí výsledků heuristické práce dostatečné, ale další výzkum by se měl ubírat především tímto směrem. Poněkud překvapivé je, že autorka nepracovala s žádnou indologickou literaturou (s výjimkou dvou encyklopedií) a nezmínila ani jednu odbornou práci, která se zabývá odkazy k Indii v kontextu českého národního obrození či úlohou obrazu Indie při formování národního vědomí německého.

Řada uvedených citací pramenů, zvláště Kollára, ukazuje, že evropští národové rodily se z vřavy nejen válečné, nýbrž i duševní. Jasně vymezené metodologické a teoretické zakotvení badateli umožňuje nenechat se tíží studovaného materiálu strhnout a zachovat si od něj kritický odstup. Zároveň odhaluje čtenáři úhel autorova pohledu. Místy jsem měl mezi řádky textu pocit, jakoby autorka příliš souzněla s prvními verši *Slávy dcery*. Např. přítomnost Indie v *Národných spievankách* (1834) v básni *Smrť klope na dvere* je zajímavým, leč poněkud podezřelým faktem. Asi z něj nelze automaticky vyvozovat, že „India tu teda musela byť už v hlbšom povedomí“ (s. 22). Stejně tak může tato skutečnost vyvolávat kritické otázky ohledně sbírání ústní slovesnosti v kontextu národního obrození (konstrukce národního vědomí skrze projekci do minulosti, autenticita těchto souborů), v kontextu falešných rukopisů a falešných slovanských run tesaných na skálu skupinou vzdělců (52).

Také bych u čtyřech hlavních autorů, na které se práce K. Džunkové zaměřuje, očekával více slov o tom, nakolik byly jejich úvahy originální a nakolik představovaly reprodukci dobových úvah ze zahraniční literatury. Autorka místy vyjmenovává inspirační zdroje studovaných autorů s názvy ve zkratkách (21), pokud se jedná o citaci, pak není uvedena, pokud nikoliv, díla měla by být dohledána a uvedena v plném znění, i kdyby je autor pramenného textu sám zkracoval.

Dále kapitola devátá o zlomcích reálií se zdá v kontextu práce a způsobem zpracování snad nadbytečnou. Skutečnost, že Gustáv Zechenter-Laskomerský několika větami popsal indický pavilón na světové výstavě ve Vídni či že P. O. Hviezdoslav několikrát použil přirovnání k Himálaji coby ztělesnění velikosti/strmosti/monumentálnosti nelze považovat za „obraz Indie ve starší slovenské literatuře“. Naproti tomu jsou autorovi, „ktorého záujem o východné filozofie bol všeobecne známy“ (s. 54) věnovány tři řádky a jedna (pravdaže krásná) ukázka básně.

K formální stránce bych ještě podotknul, že v anglickém překladu anotace chybí druhý odstavec textu českého a že bibliografické údaje v poznámkách pod čarou se při druhém a dalším použití obvykle píší ve zkrácené formě (např. Šafárik P. J., 1892, cit. dílo, s.192) nikoliv plné.

Celkově lze říci, že práce Kataríny Džunkové předpoklady bakalářské práce, nejen naplňuje, ale i významně přesahuje. Je založena na rozsáhlém studiu pramenů a prezentaci výsledků ucelenou formou a velmi kultivovaným jazykem. Uvedené výhrady tyto kvality nijak nesnižují a jsou míněny spíše jako doporučení pro případ, že by se autorka tématu chtěla věnovat i nadále. Práci hodnotím jako výbornou a plně ji doporučuji k obhajobě.

21.6.2012

Martin Hříbek